

ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါလာ တံပသိဉ်ညိး ကီကျုဉ်ကး (PNEUMOCOCCAL CONJUGATE)

တံလာနကဘဉ်သ့ဉ်ညါအီ

1 တံဆါလာအဒုးကဲထီဉ်တံပသိဉ်ညိး

တံဘဉ်ကဲလာ (*Streptococcus pneumoniae*) တံဆါလာ မါဆါထီဉ် ဖီသဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုာ်သ့ဉ်လီၤ.

တံအံး ဒုးကဲထီဉ် သ့ဉ်အတံဘဉ်ကဲသ့ဉ်တဖဉ်, ပသိဉ်တံခုဉ်ဘဉ်ဒီး ခိဉ်န့ဉ် သလီညိး အါတက့ၢ်လာ ဖိဒဲဖီသဉ်သ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီၤ . (ခိဉ်န့ဉ်သလီညိးန့ဉ်မုာ်ဝဲ တံဘဉ်ကဲလာ တံဟံဘာယာ်ခိဉ်န့ဉ်လီၤ.) ခိဉ်န့ဉ်သလီညိးဘဉ်ယးဒီး တံပသိဉ် ညိးန့ဉ်မုာ်တအိဉ်အါကဲဆိးဘဉ်ဆဉ် (စ့ၤန့ၤ 1ဂါဖဲပုၤ 100,000 အကျါကိးန့ဉ်ဒီး), မုာ်တါဆါတံမံလာအဒုးအိဉ်ထီဉ် တံသံတံ ပုၤဖဲဖီသဉ် 1ဂါလာ အဂါ 10အကျါ န့ဉ်လီၤ.

ခိဉ်န့ဉ်သလီညိးဘဉ်ယးဒီး တံပသိဉ်ညိး ဒုးကဲထီဉ်တံဆါအဂါ လာအပဉ်ယုာ်ဒီး တံနံတအါဒီးတံဘဉ်ဒီလာခိဉ်န့ဉ်လီၤ.

တချုးလာတံသ့ဉ်ညါန့ၢ် ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါလာ တံပသိဉ်ညိး ကီကျုဉ်ကး (pneumococcal conjugate), တံပသိဉ်ညိး ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ-

- ခိဉ်န့ဉ်သလီညိးတံဆါအါန့ၢ် 700
- 13,000 သ့ဉ်တံဘဉ်ကဲတဖဉ်
- 5 ကကွဲၢ် နံအတံဘဉ်ကဲတဖဉ်, ဒီး
- သံ 200 ယဉ်ယဉ်

ကိးန့ဉ် ဒီးလာကီၢ်အဲဉ်ကါ ဖီသဉ် ၅န့ဉ်အဖီလံာ် တဖဉ်အကျါ န့ဉ်လီၤ.

ဖီသဉ်လာအသးစံးန့ၢ် 2န့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဒီးတံဘဉ်ယိဉ်အါန့ၢ်ဒီး ဖီသဉ်လာ အသးပုၤန့ၢ်ခဲန့ဉ်လီၤ.

တံပသိဉ်ညိးတံဆါလာသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်ရၢလီၤအသးဆူ ပုၤတဂါ ဘဉ်တဂါခီဖျါ တံထိးဘဉ်လီၤသးဘူးဘူးတံတံန့ဉ်လီၤ.

တံပသိဉ်ညိးတံဘဉ်ကဲန့ဉ်ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကကီခဲလာတံကူစါယါဘျါအဂီၢ်ခီဖျါလာ တံဆါယာ်တနီၤန့ၢ် အိဉ်ထီဉ်ဒီးတံတြီဆါက့ၢ် ကသံဉ်ဖိဉ်လာအကူစါတံဆါ တဖဉ်အံးသ့ဉ်န့ဉ်လီၤ. လာတံအံးအယီ, တံအံးဒုးကဲထီဉ် တံဒီသဒါ တံပသိဉ်ညိး တံဘဉ်ကဲလာ ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါန့ဉ်အရူဒိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ.

2 ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါလာ တံပသိဉ်ညိး ကီကျုဉ်ကး (PCV13)

တံပသိဉ်ညိးတံဆါလာသ့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ် အါန့ၢ် အကလုာ် 90န့ဉ်လီၤ. ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါလာ တံပသိဉ်ညိး ကီကျုဉ်ကး (PCV13) အသိအံး ဒီသဒါတံဆါယာ် 13 မံးန့ဉ်လီၤ. တံ ဆါယာ်တကလုာ်အံးန့ဉ် အမုာ်ဒါဘဉ် ထွဲဝဲလာ တံပသိဉ်ညိး တံ ဘဉ်ကဲလာဖီသဉ်တဖဉ်အကျါန့ဉ်လီၤ. PCV13 မုာ် တံဟံးန့ၢ် ကဒါက့ၢ်တံလာအပူၤကွဲာ်ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါ (PCV7) အလီၢ်, လာအမုာ် ကူစါယါဘျါတံပသိဉ်ညိး 7ကလုာ်ဒီးဘဉ်တံသ့အီၤစး ထီဉ်လာ 2000 န့ဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲအကတီၢ်အံးန့ၢ် တံပသိဉ်ညိး တံဆါဒိဉ်အံးစ့ၤလီၤတုၤ 80 မျးကယုၤလာ ဖီသဉ်လာ 5န့ဉ် အဖီလံာ်တဖဉ်အကျါန့ဉ်လီၤ.

PCV13 ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကတြီယာ်စ့ၢ်ကိး တံပသိဉ်ညိးတံဆါ တနီၤဒီး နံတံဆါတံဘဉ်ကဲသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် တံပသိဉ်ညိး တံဆါဒီး

နံအတံဆါဘဉ်ကဲ ကဲထီဉ်အသးသ့အါမံး ဒီး PCV13မါတံထဲ တံပသိဉ် ညိးတံဆါယာ် လာဘဉ်တံ ပနီဉ်အီၤ လာကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါန့ဉ်လီၤ.

PCV13 န့ဉ်ဘဉ်တံဆဲးန့ၢ်အီၤဆူ ဖီသဉ်အီၤန့ၢ်ဒီးဖီသဉ်ဆဲးဖီ သ့ဉ်တဖဉ်, လာကတြီန့ၢ်အီၤလာ ဖဲတံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်လာ အဲဝဲ သ့ဉ်ကဘဉ်တံပသိဉ်ညိး တံဆါယာ်တဖဉ်အါန့ဉ်လီၤ.

လာတံဂါအဲဉ်ညါလာတံဒီးန့ၢ် PCV13န့ဉ်, ဖီသဉ်အိဉ် လာအအိဉ်ဒီး တံဆါထာသ့ဉ်တဖဉ် ကဒီးန့ၢ်ဝဲ ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါ အဂါတံမံလာ တံကိးအီၤလာ PPSV23 သ့ဉ်န့ဉ်လီၤ. တံဂုာ်တံကျါဘဉ်ယးလာ ကသံဉ်ဒီသဒါ တကလုာ်အံး အိဉ်ဝဲလာ တံဟံဖျါကသံဉ်ဒီသဒါအတံဂုာ်တံကျါလီၤအိဉ်ဝဲအါပုၤန့ဉ် လီၤ.

3 မတၢသ့ဉ်တဖဉ်လိဉ်ဘဉ် PCV13 ဒီး ဖဲလဲဉ် အခါလဲဉ်.

ဖီသဉ်အီၤန့ၢ်ဒီးဖီသဉ်လာ 2န့ဉ်ဆူအဖီလံာ် PCV13 အံး ဘဉ်တံဟ့ဉ်အီၤ 4 ဘျီ. တဘျီလာဖီသဉ်အသး အိဉ် 2လါ, 4လါ, 6 လါ, ဒီး 12လါတုၤ 15 လါစုာ်စုာ်န့ဉ်လီၤ.

ဖီသဉ်လာ တချုးန့ၢ် တံဆဲးန့ၢ်အီၤ ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါ ကြားဆဲး န့ၢ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. တံဆဲးကသံဉ်အနီဉ်ဂံးဒီး တံဆါကတီၢ်အဘဉ်စါ န့ဉ်ကဘဉ်ယးဝဲဒီးဖီသဉ် အသးန့ဉ်အဖီခိဉ်န့ဉ်လီၤ. သံကွဲာ်နတံအိဉ်ဆူအိဉ်ဆူပုၤဘဉ်မုာ်ဘဉ်တံဘဉ်ယး တံဂုာ်လီၤ တံလီၤဆဲးန့ဉ်တက့ၢ်.

ဖီသဉ်လာအစးထီဉ်ဟံးန့ၢ် တံဆဲးတကလုာ်လာ PCV7 ကြား ဟံးန့ၢ်မၤပုၤထီဉ်စ့ၢ်ကိး တံဆဲး PCV13 န့ဉ်လီၤ.

ဖီသဉ်အိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်ဒီးပုၤလိဉ်ဘိတဖဉ်

- ဖီသဉ်လာအိဉ်ဒီးတံအိဉ်ဆူအိဉ်ဆူလာအဂုၢ် လာ 2 န့ဉ်ဒီး 5 န့ဉ် အဘဉ်စါ မုာ်တဆဲးဘဉ်ဒီး PCV7ဒီး PCV13 သ့ဉ် တဖဉ်န့ဉ် ကြားဟံးန့ၢ်ဝဲ 1ဘျီ တချုးလာ အသးတုၤ 2န့ဉ်ဘဉ် ပုၤန့ဉ်လီၤ.
  - ဖီသဉ်လာ အအိဉ်ဖျါမုာ်န့ၢ် 2န့ဉ်ဒီး 6န့ဉ်အဘဉ်စါလာ အအိဉ်ဒီးတံအိဉ် ဆူအိဉ်ဆူအတံဂုာ်တံကျါဒီးသိး-
    - သ့ဉ်ဂီၤဖျါတံဆါ
    - ကမီလာအဟးဂီၤ ဒီးကမီတအိဉ်
    - နံအတံဆါလာဘဉ်တံကူစါထာန့ၢ်အီၤဒီးတံထာန့ၢ်ဝဲတံပိး တံလီၤလာန့ၢ်ပုၤ
    - တံဆံဉ်ဆါတံဆါ
    - HIV/AIDS မုတမုာ် တံဆါအဂါတဖဉ်လာ မၤဘဉ်ဒီး နီၢ်ခိ ဂံးတြီဆါ အကျါအကျါ (ဒိသိး ခဲစါဉ် မုတမုာ် သ့ဉ်အတံဆါ), မုတမုာ်
    - သ့ဉ်ဒီးပသိဉ်အတံဆါထာ
- မုတမုာ် ပုၤလာအအီၤကသံဉ်ကသီလာအဘဉ်ဒီးနီၢ်ခိဂံးတြီအကျါအကျါ, ဒိသိး ကသံဉ်ပုၤမၤန့ၢ်ဂံးလာအတြီတံဆါ (မု) စတံရှူးဟီဉ်မိကသံဉ်, ကြားဟံးန့ၢ်ဝဲ PCV 13 1ဘျီ (အဲဝဲသ့ဉ်မုာ်မၤန့ၢ် ဝဲ PCV 7 မုတမုာ် PCV 13 3ဘျီတချုးလာအသးအိဉ် 2 န့ဉ် အတီၢ်ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်), မုတမုာ် PCV 13 2ဘျီ(ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်မုာ်မၤန့ၢ် PCV 7 မုတမုာ် PCV 13 2 ဘျီ မုတမုာ် စ့ၤန့ၢ်အဲဝဲသ့ဉ်တဖဉ်) န့ဉ်လီၤ.

တံဟ့ဉ် PCV13 ကသံဉ်တဖဉ်ဆူ ဆူ ဖီသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လာ အသးအိဉ် 6န့ဉ်တုၤ 18န့ဉ်လာအအိဉ်ဒီး တံအိဉ်ဆူအိဉ်ဆူ အတံဂုာ်တံကျါသ့ဉ်တဖဉ်, အဲဝဲသ့ဉ်

မှားနားချက် PCV7 မှတစ်ခု PCV23 လာအပူကွက်သွပ်တဖန်ပေးလိမ့်လို့လဲ။

ဖိသည့်လာအဆိုးနားရံ PCV7 လွှဲချိသွပ်တဖန်– ဖိသည့်လာအ ဆိပ်ဆူညိုဆိပ်ချွ
ဒီးအသးတပဲ့ထိပ်ခံး 5 နံညှိသွပ်တဖန်, ဒီးဖိသည့် လာအိပ်ခိး
တံဆိပ်ဆူညိုဆိပ်ချွအတံဂုတ်ကျိဒီး အသးတပဲ့ထိပ်ခံး 6 နံညှိသွပ်
တဖန် ကြားဒီးနားရံ PCV13 အသိတဘျီန့လီ။

နမ့အိပ်ခိးတံသံကွက်ဘဏ်ယးတံဟ့ဂ်ကွက်တဖန်တမံမံအယိ, သံပူလာ
အကွက်ထွဲနတံဆိပ်ဆူဆိပ်ချွ တက့ာ်။

PCV13 ဘဏ်ဟ့ဂ်အိန့တဘျီယိဒ်သိး ကသံညှိဆဲးဒီးသဒါ အဂါန့လီ။

4 ဖိသည့်တနီတကြားနားရံ PCV13 မှတစ်ခု ကြားအိပ်ခိး

ဖိသည့်လာအဆိပ်ခိး တံတဘဏ်လိာ်ဒီးသွံညှိထံနားနားကလဲာ်လာ အပူကွက် တံဒီးန့
ကသံညှိဆဲးဒီးသဒါတကလုာ်အံ တကြား : အဒီးဟံးန့ PCV13 ဘဏ်, မှတစ်ခု
တံဆါဒီးသဒါတခါခါလာ အဆိပ်ခိး diphtheria toxoid (အဒိ, DTaP)
တဖန်ဘဏ်။

ဖိသည့်လာသွပ်ညါဘဏ်ဝဲ တံတဘဏ်လိာ်ဒီးသွံညှိထံနားနားကလဲာ် လာ အဘဏ်ထွဲဒီး
PCV7 မှတစ်ခု PCV13 တကြားဒီးန့ PCV13 ဘဏ် . တဘဏ်ပူလာဘဏ်
မူဘဏ်ဒါလာ အကွက်ထွဲနတံဆိပ် ဆူညိုဆိပ်ချွလာ နမ့အိပ်ခိး တံတဘဏ်လိာ်
သးဒီးသွံညှိထံနားနား ကလဲာ်အခါန့တက့ာ်။

ဖိသည့်လာအဆိပ်ခိး တံဆါအဆဲးသွပ်တဖန်ဒ်အမ့ တံခုာ်ဘဏ် သွပ်တဖန်
ကြားဟံးန့ကသံညှိဆဲးဒီးသဒါန့လီ။ ဘဏ်ဆဏ်ဖိသည့်လာ အဆိပ်ခိး
တံဆါဒီးနီကလဲာ်သွပ်တဖန် ကြားအိပ်ခိး တု၊ အဘျီကုာ်တချူးလာအန့ဘဏ်
ကသံညှိဒီးသဒါန့လီ။

5 တံဘဏ်ယိာ်လာနမ့အိပ်ခိးအိပ်ခိး PCV13 အဆိပ်န့ မှမန့တဖန်လဲာ်။

ကသံညှိကသံညှိသွပ်တဖန်လာ အပာ်ယုာ်ဒီး ကသံညှိဒီးသဒါန့, ဒူး ကဲထိပ်ဝဲ
တံကီတံခဲဒီးနီ, ဒ်အမ့ တံတဘဏ်လိာ်ဒီးသွံညှိထံ နားနားကလဲာ်န့လီ။ ဘဏ်ဆဏ်
တံဘဏ်ယိာ်လာကယံာ် တံဆါဒီး သဒါဒူးကဲထိပ်ဝဲ တံဘဏ်ဒီးနားနားကလဲာ်, မှတစ်ခု
တံသံ န့ကကဲထိပ်သးအဂီၢ်စ့ဝဲန့လီ။

ဖဲတံမာ်လိာ်တဖန်အပူန့, တံဒူးအိပ်ထိပ်တံခိဆါတံလာ တံဆဲး PCV13
ဝဲအလီၢ်ခံန့ တဆူညိုကဲဆိးဘဏ်. အဝဲသွပ်တဖန် လီၢ်ကလိာ်အသးလာ
ကသံညှိအတံခိဆါလာ တံဆဲး PCV7 ဝဲ ဒီး ဘဏ်တံသုတုာ်အိပ်ဝဲ 2000
န့လီ။ ကသံညှိအတံခိဆါလာ အတံဟံးပျီသွပ်တဖန် လီၢ်ဆိလိာ်အသးလာ
အဘျီဒီးသးနံအဖိခိာ်, ဘဏ်ဆဏ်အိပ်ဒ်ဖဲအကြားန့လီ။

- ဖိသည့်တတ်ယုာ်ယုာ်န့မံစုာ်မံစုာ်ဘဏ်အသးဖဲ ဒီးန့ဘဏ် တံ ဆဲးကသံညှိ
ဝဲအလီၢ်ခံ, အိပ်ခိးတံကိာ်ပူတဝဲာ်, မှတစ်ခု အိပ်ခိး တံထိပ်ဂီၢ်ဒီး
ပုာ်ဝဲ ဖဲတံဆဲးကသံညှိအလီၢ်န့လီ။
- လာ 3ဂါအကျါ1ဂါ အိပ်ခိး တံကမိဖဲ တံဆဲးကသံညှိအလီၢ် န့လီ။
- လာ 3ဂါအကျါ1ဂါ အိပ်ခိး တံလီၢ်ကီၢ်တဖဲ, ဒီး အဂါ 20 အကျါ 1ဂါ
အိပ်ခိး တံလီၢ်ကီၢ်ဒိာ် (အါန့ 102.2°F) လီ။
- တုလာ အဂါ10အကျါ 8 ဂါ တံသးတမုာ်တမံဒီး တံသး
အုန့ညိတဖန်န့လီ။

ကသံညှိအတံခိဆါဒီဖျီ တံတဘဏ်လိာ်ဒီးသွံညှိထံလာ အမာ်ဘဏ် ဒိ သးသမူန့အိပ်စ့ာ်
ဝဲန့လီ။ မှာ်ကဲထိပ်သနာ်က့, ကမ့ာ်ဝဲထဲ ဆဲးကသံညှိဒီးသဒါဝဲအလီၢ်ခံ
စ့ာ်မံးနားဆူစ့ာ်န့ရိာ်အတီၢ်ပူန့ လီ။

6 ကသံညှိတဘဏ်လိာ်ဒီးသွံညှိမှားနားန့တံမန့ကကဲထိပ်လဲာ်။

ယကဘဏ်ယုာ်ကွက်တံမန့လဲာ်။
တံဆိပ်အသးလာတညီန့, ဒ်အမ့ တံလီၢ်ကီၢ်ဒိာ် မှတစ်ခု တံခိသ့ညှိ ဟံသး
ဆိတလဲသးန့လီ။ တံသွံညှိတဘဏ်လိာ်လာ အဆိပ်ထိပ်နားနားတဖန်န့
ပုာ်ယုာ်ဒီးတံကသါကီခဲ, အကလုာ်သိာ်ဘံး မှတစ်ခု ကသါသိာ် “ဝဲဝဲ”,
တံပန့ထိပ်, လီၢ်ဝါ, အဂီၢ်စ့ာ်, သးစံာ်ချ မှတစ်ခု ခိာ်မူတဖန် န့လီ။

- ယကြားမာ်တံမန့လဲာ်။**
- ကိးကသံညှိသရဏ်, မှတစ်ခု လဲၢ်ဆာ်ပူာ်န့ဆူ ကသံညှိသရဏ် အဆိပ်
တဘျီယိန့တက့ာ်။
  - တဲဘဏ်ကသံညှိသရဏ်တံလာအကဲထိပ်အသးတဖန်, မှာ်န့ မှာ်သိးဒီး
တံဆါကတီၢ်လာ အကဲထိပ်အသး, ဒီးတံဟ့ဂ် ကသံညှိဒီးသဒါအခါ
ဖဲလဲာ်န့တက့ာ်။
  - မာ်နကသံညှိသရဏ် ဟံးပျီထိပ်တံတဘဏ်လိာ်တခါအံၤဒီဖျီမာ်ပူာ်
Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (တံပတံထိပ်ကသံညှိတဘဏ်လိာ်အကျါအကျါ)န့တက့ာ်။
မှတစ်ခု န ဆာ်ထိပ်တံဟံးပျီအံၤဆူ VAERS အပုာ်ယုာ်သန့ဖဲ,
မှတစ်ခု ဒီဖျီ ကိး **1-800-822-7967** သ့န့လီ။

VAERS တဟ့ဂ်ဆူာ်ချတံဟ့ဂ်ကွက်တဖန်ဘဏ်။

7 ထံကီၢ်တံဟ့ဂ်လိာ်ဒီးတံဘဏ်ဒိဘဏ်ထံးဒီဖျီကသံညှိဒီးသဒါ အတံရဲာ်တံကျါ

ထံကီၢ်တံဟ့ဂ်လိာ်ဒီးတံဘဏ်ဒိဘဏ် ထံးဒီဖျီ ကသံညှိဒီးသဒါ အတံရဲာ်တံကျါ (VICP)
အံၤတံဒူးအိပ် ထိပ်အံၤဖဲ 1986 နံညှိန့လီ။

ပူာ်လာအနာ်ဝဲလာဘဏ်သွပ်သွပ်အဝဲသွပ်ဘဏ်ဒိဘဏ်ထံးဒီဖျီ ကသံညှိဒီးသဒါတဖန်
အယိန့ကဆာ်ထိပ်အတံပတံထိပ်ဆူ VICP ဒီဖျီကိးလိာ်တံဆိဆူ
1-800-338-2382 မှတစ်ခု လဲၢ်ထိပ်ကွာ်ပူာ်ယုာ်သန့ဖဲ
www.hrsa.gov/vaccinecompensation န့လီ။

8 ယမာ်လိာ်အါထိပ်တံကသ့ဒ်လဲာ်။

- သံက့ၢ်နကသံညှိသရဏ်တဖန်တက့ာ်. အဝဲသွပ်ကဟ့ဂ်န့ ကသံညှိဒီး သဒါတံဆါ
အတံကစီာ် မှတစ်ခု ကဟ့ဂ်ကွက်တံလီၢ်လာ နားနား တံဂုတ်ကျိအဂါ
တဖန်သ့န့လီ။
- ကိးနဟံာ်ကဝီ၊ မှတစ်ခု ကီၢ်ရဲာ်တံဆိပ်ဆူအိပ်ချွ ဝဲၤကျါတက့ာ်။
- ဆဲးကျါ the Centers for Disease Control and Prevention (CDC) ဖဲ -
- ကိး **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** မှတစ်ခု
- လဲၢ်ကွာ်ဝဲ CDC အပုာ်ယုာ်သန့ဖဲ www.cdc.gov/vaccines တက့ာ်။

